

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
неопублікованими документами та інтернет-ресурсами
за грудень 2013 року)

24 грудня в Українському національному інформаційному агентстві „Укрінформ” пройшов круглий стіл „Вирішення актуальних питань розвитку культури і мистецтва у 2014 році”, організований Міністерством культури України на виконання доручення Президента України. Участь у засіданні взяли Віце-прем’єр-міністр України К. І. Грищенко, Міністр культури України Л. М. Новохатько та його заступники, відповідальні працівники Мінкультури, творча еліта українського суспільства. В рамках круглого столу відбулася змістовна розмова представників влади та громадськості щодо вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері культури, зокрема, в частині концертно-гастрольної діяльності. Також наголошувалося на необхідності надання фінансової підтримки закладам культури для забезпечення їх функціонування та доступності послуг таких закладів для різних категорій населення, сприяння розвитку національних творчих спілок, надання підтримки молодим діячам культури і мистецтв. Серед пропозицій, які лунали, порушувались і питання відновлення гастролей кращих творчих колективів на теренах України.

20 грудня в „Укрінформі” за участю Міністра культури України Л. М. Новохатька відбулося відкрите засідання Експертної ради з визначення найцікавіших проектів „Ярмарку ідей для культури”. Конкурс проектів ініційовано міністром для залучення громадського сектору до спільної реалізації державної політики у сфері культури. При виборі кращих проектів члени експертної ради, насамперед, оцінювали їх оригінальність, ефективність використання новітніх інформаційних технологій, а також можливість розкриття творчого потенціалу сучасної людини, зокрема, людей з обмеженими можливостями. Проекти-переможці буде оприлюднено на офіційному веб-сайті Міністерства та внесено до плану роботи відомства на наступний рік. Реалізації вибраних проектів буде надано не лише фінансову, а й організаційну підтримку Міністерства.

5 грудня у Міністерстві культури України проведено нараду за участю радника Президента – Керівника Головного управління з питань гуманітарного розвитку Ю. П. Богуцького, представників апарату Адміністрації Президента з головами національних творчих спілок, директорами театрів та ректорами галузевих навчальних закладів. У засіданні взяв участь Міністр культури Л. М. Новохатько та керівники структурних підрозділів Міністерства. Учасники зустрічі розглянули коло питань щодо забезпечення розвитку творчості людини, розвитку галузі культури на наступні роки та подальшу перспективу. Зокрема, на розгляд учасникам було представлено проект Указу Президента України „Про додаткові заходи щодо державної підтримки культури і мистецтва в Україні”, про розробку якого йшлося під час зустрічі митців з Главою держави 8 листопада ц. р.

Триває підготовка **до відзначення 200-річчя від дня народження Т. Шевченка**. Так, 23 грудня під головуванням Віце-прем'єр-міністра України К. І. Грищенка відбулося засідання Організаційного комітету з підготовки та відзначення знаменної дати, у ході якого було виокремлено найважливіші питання, які потребують якнайшвидшого вирішення. Серед них – проведення ремонтно-реставраційних робіт у Національному музеї Т. Шевченка та його філіях у Києві, розробка Державної цільової програми „Шевченківський дім”, видання повного зібрання творів Т. Шевченка й 6-томної Шевченківської енциклопедії.

5 грудня у Національній опері України відбувся гранд-концерт „Національні колективи України Тарасові Шевченку”, участь в якому взяли художні колективи: Національна заслужена академічна капела України „Думка”, Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. Павла Вірського, Національний академічний оркестр народних інструментів України, Національний заслужений академічний український народний хор України ім. Г. Г. Верьовки, а також народна артистка України Л. Кадирова та народний артист України А. Паламаренко.

Також у грудні в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України було представлено інтернет-портал „Погляд крізь час”, присвячений Т. Шевченку. На сайті будь-який користувач мережі зможе знайти широке коло питань, пов'язаних із видатною постаттю, у сучасній мультимедійній формі.

Здійснено і факсимільне відтворення рукописної збірки поета „Три літа”, оригінал якої зберігається у відділі рукописних фондів та текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України. Цей видавничий проект реалізовано державним видавництвом „Либідь” в рамках бюджетної програми „Українська книга”.

Власні постановки на твори Т. Шевченка запропонували вітчизняні театри. Так, у Національному академічному українському драматичному театрі ім. М. Заньковецької у Львові відбулася прем'єра вистави за п'єсою Т. Шевченка „Назар Стодоля”. Цю ж п'єсу показали актори Черкаського обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка.

Також на батьківщині поета і художника, в обласній універсальній науковій бібліотеці, яка носить його ім'я, було організовано виставку „У славі живій Кобзаря”, а у селах Моринці, Шевченкове та Будищі започатковано мистецьку акцію „Рушник великому Кобзарю”, в рамках якої місцеві майстрині розпочали вишивати полотно, що стане національним символом і обов'язковим атрибутом урочистих ювілейних заходів, які відбудуться у березні 2014 року.

У приміщенні Музею Заповіту Т. Г. Шевченка, що у Переяславі-Хмельницькому Київської області, 24 грудня відбулося нагородження переможців мистецького конкурсу „Усі ми діти твої, Тарасе”, організованого Національним історико-етнографічним заповідником „Переяслав”. Переможницею в номінації „Образотворче мистецтво” стала В. Осадча (Таращанський районний центр творчості дітей та юнацтва „Веселка”). А у номінації „Декоративно-прикладне мистецтво” перше місце поділили І. Синьоока та М. Мандрика (Згурівський будинок дитячої та юнацької творчості). У виставковій залі музею було відкрито виставку кращих робіт конкурсантів „У світі Тарасового мистецтва”. Захід супроводжувався концертною програмою.

З нагоди 120-річчя з дня народження українського прозаїка, поета, публіциста М. Хвильового за сприяння Міністерства культури України 9 грудня у Києві, у Національному музеї літератури України відбувся літературний вечір. У виконанні народної артистки України Л. Хоролець та актора М. Мерзлікіна прозвучали уривки з творів М. Хвильового „Іван Іванович” та „Арабески”. Музичним фоном вечора стали твори відомих українських композиторів М. Лисенка, С. Гулака-Артемівського, які виконали лауреат всеукраїнських конкурсів О. Ващук та соліст Національної опери України, заслужений артист України М. Кірішев. У музеї було розгорнуто присвячену М. Хвильовому літературно-мистецьку виставку „Шукайте метрополію свідомого життя”, підготовлену на основі матеріалів із фондів та бібліотеки музею.

До 180-річчя від дня народження української і російської письменниці, етнографа Марка Вовчка (М. Вілінської) було організовано ряд виставок. Зокрема, експозицію, присвячену життю і творчості письменниці, розгорнуто у Національному музеї літератури України. А в Національній парламентській бібліотеці України експонувалася книжкова виставка „Чарівниця слова”, на

якій було представлено зібрання творів письменниці різних років, окремі монографії, статті періодичних видань, матеріали наукових конференцій про життєвий і творчий шлях Марко Вовчок.

Ювілейним датам 2013 року – 180-річчю від дня народження Марка Вовчка, 150-річчю від дня народження О. Кобилянської та 100-річчю з дня смерті Лесі Українки – було присвячено літературно-мистецький вечір „Слово захопленого серця”, організований у Державному історико-культурному заповіднику у м. Бережанах Тернопільської області.

До 150-річчя від дня народження українського письменника, педагога, літературознавця, лексикографа, етнографа, історика, публіциста, видавця, громадського та культурного діяча Б. Грінченка відкрито виставку „Віддати зуміємо себе Україні” у Музеї книги та друкарства України у Києві. Експозиція містила автографи рукописів, документи, твори подружжя Грінченків, переклади, здійснені ними та їхньою донькою, упорядковані та редаговані ними видання. Крім того, було представлено книжки видавництва Грінченків та з приватної бібліотеки родини, фото та видання Київського університету імені Бориса Грінченка тощо. У співпраці з цим же навчальним закладом Музей книги та друкарства видав бібліографічний каталог „Зібрання грінченкіани”. А у Національній парламентській бібліотеці України було розгорнуто книжкову експозицію, яку склали найвідоміші твори автора („Без хліба”, „Каторжна”, „Украла”, „На розпутті”), повісті, оповідання, поезії, а також праці науковців, які досліджували його життєвий та творчий шлях.

З цієї ж нагоди літературний вечір було організовано у Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. Коцюбинського. На ньому учасники, зокрема, переглянули відеофільм „Настина читанка” про педагогічну працю Б. Грінченка у с. Олексіївка на Луганщині, де нині діє його літературно-меморіальний музей. Колектив цього музею підготував видання збірки віршів поета, проілюстрованої малюнками школярів Перевальського району. Також на Луганщині в обласному академічному українському музично-драматичному театрі відбувся показ вистави „Степовий гість” за Б. Грінченком, а в обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Горького – науково-практична конференція „Б. Грінченко – безкомпромісний лицар національної української культури”. А у с. Нижня Сироватка, що під Сумами, де починався педагогічний шлях просвітителя, відбулися урочистості, в яких взяли участь учителі, студенти, учні, бібліотекарі, письменники, представники громадських організацій. У культурно-мистецькій програмі звучали вірші, прозові твори, аналізували педагогічну, етнографічну, фольклорну спадщину Б. Грінченка.

З нагоди 100-річчя від дня народження українського поета, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка П. Воронька у Національному академічному драматичному театрі ім. І. Франка пройшов урочистий вечір

„Недоговорено багато...”, участь в якому взяли представники української інтелігенції та діячі культури. На вечорі вперше широкому загалу було презентовано унікальний відеоряд з фотографій, рукописів та інших матеріалів з особистого архіву родини П. Воронька. Також у Києві, у Національній парламентській бібліотеці України, було підготовлено книжкову виставку, на якій експонувалися збірки творів поета, перекладені російською та білоруською мовами, присвячені йому монографії тощо. Експозицію „Ви любите землю і людство як син...” було розгорнуто у Київському літературно-меморіальному музеї М. Рильського. А в донецькому Будинку працівників культури відбувся літературно-мистецький вечір „В ім'я твоєї волі!”, на якому лунало художнє слово поета. Учасники заходу також оглянули виставку книжок П. Воронька із фондів Донецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Н. Крупської.

У грудні в Україні розпочалося відзначення новорічних і різдвяних свят. Під завісу 2013-го діти та дорослі завітали на новорічні ялинки, вистави та концерти за участю професійних та самодіяльних акторів, театральні дійства, новорічні і різдвяні вечори, виставки у музеях, дитячі ранки, вечори відпочинку для молоді тощо. Зокрема, на різних концертних майданчиках столиці відбулися: у Національній опері України – новорічний гала-концерт оперної і балетної сцени та показ балету „Лускунчик” П. Чайковського; у Національному палаці мистецтв „Україна” – дитячий мюзикл „Головна ялинка України” (п'єсу написала Н. Неждана, а музику – композитор В. Васалатій), у Національному центрі ділового та культурного співробітництва „Український дім” – новорічне 3D-шоу „Раджа – володар чаклунів” (за мотивами індійських казок); у Національному академічному театрі російської драми ім. Лесі Українки – прем'єра вистави „Ключки по закоулочкам” Г. Остера; у Національному академічному театрі оперети – новорічний концерт „Штраус в опереті” та музична казка „Лампа Аладдіна” С. Бедусенко; в Академічному театрі юного глядача на Липках – новорічна казка для дітей „Ле тяб бет” М. Френкеля, „Казкові подорожі”: музична казка за мотивами казки Г.-Х. Андерсена „Кресало” та казка-феєрія „Дванадцять місяців” С. Маршака тощо.

З 5 по 7 грудня у виставковому центрі „КиївЕкспоПлаза” проходив передноворічний книжковий ярмарок „Медвін: Книжкова коляда – 2013”, програма якого включала: виставку-продаж книжкової продукції від вітчизняних видавництв, зустрічі з відомими авторами, автограф-сесії, художню виставку „Зима у живописі”, виступи дитячих фольклорних колективів, різноманітні вікторини та забави для дітей тощо.

Паралельно із книжковим ярмарком під одним дахом усі дні працювала і виставка „Медвін: Рукоділля. Подарунки до Різдва”. На ній відвідувачі могли придбати подарунки, зроблені аматорами рукоділля, та подивитися на роботи

провідних майстрів України; взяти участь у благодійних акціях, конкурсах, розіграшах та різноманітних майстер-класах.

У Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі „Мистецький Арсенал” з 18 по 29 грудня вперше відбувся святковий ярмарок „Різдвяний Арсенал”. В різних куточках „Мистецького Арсеналу” відвідувачів по-черзі зустрічали народні умільці, художники, видавці, проходили концерти та забави, працювала благодійна виставка-аукціон „Подаруй дітям диво!”, діяв „Храм янгола”, де організатори „Фундації Дарини Жолдак” збирали книжки для дітей різного віку з дитячих будинків, лікарень та інтернатів.

14 грудня відзначено День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції. У столиці, зокрема, на території Меморіального комплексу „Героям Чорнобиля” у Деснянському районі, відбулися урочистості, в рамках яких відкрито ротонду „Пантеон пам’яті”. Архітектурно-художній зміст ротонди є символічним. На периметрі кола розміщено 15 колон, що символізують країни-республіки Радянського Союзу, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської аварії. У центрі композиції знаходиться скульптура Покрови Божої Матері – як символ пам’яті загиблих ліквідаторів.

VII Міжнародний фестиваль пісні „Чорнобильські мотиви” пройшов 13-14 грудня у Дніпропетровську. У конкурсній програмі фестивалю у номінаціях „Кращий соліст-вокаліст”, „Кращий вокальний колектив” та „Кращий автор виконавець” виступили 170 учасників з 10-ти областей України та кількох зарубіжних країн. В рамках фестивалю також було проведено конкурс дитячого малюнка „Чорнобильська палітра” та конкурс декламаторів і поетів.

У грудні стали відомі лауреати Всеукраїнської літературної премії ім. В. Симоненка, заснованої Національною спілкою письменників України та її Черкаською обласною організацією за підтримки Всеукраїнського товариства „Просвіта” ім. Т. Г. Шевченка і Ліги українських меценатів. Ними стали: О. Железняк з Черкас за збірку віршів „Шукаючи ключі до світу” – у номінації „Краща перша поетична збірка” та київський прозаїк О. Климчук за книги прози „Я єсьм...” (Іван Марчук) та „Факторія Завойка” – у номінації „Кращий художній твір”.

26 грудня на черговому засіданні колегії Міністерства культури України розглянуто питання: „Про розвиток державно-конфесійних відносин та релігійно-церковного комплексу в Україні у 2013 році та пріоритетні напрями у цій сфері на 2014 рік”; „Про стан правової роботи у 2013 році”.

ТЕАТРАЛЬНО-КОНЦЕРТНЕ ЖИТТЯ. З 3 по 8 грудня у Національній філармонії України проходив X Міжнародний фестиваль гітарної музики „Київ-2013”, особливістю якого стали майстер-класи від найвідоміших виконавців

гітарної музики у світі, які, крім цього, ще й входили до складу журі. Щодня крім майстер-класів вони давали ще й сольні концерти. Від України членом журі був А. Остапенко (автор проекту). В рамках фестивалю відбувся IV Міжнародний конкурс гітаристів в Україні-2013”.

Національний палац мистецтв „Україна” був місцем проведення гала-концерту XIV Міжнародного фестивалю родинної творчості „Мелодія двох сердець ” та концерту народного артиста України І. Бобула „Берег любові”, присвяченого 35-річчю його творчої діяльності.

У Національній філармонії України відбулися: сольний концерт оперної співачки, лауреата міжнародних конкурсів С. Чахоян, яка виступила разом із музикантами Національного симфонічного оркестру України; концерт циклу „Великі імена”, присвячений видатному українському композиторові В. Бібіку (1940–2003) за участю Симфонічного оркестру філармонії та інші заходи.

Театри Києва запросили на прем’єри вистав: Національна опера України – опери „Казка про царя Салтана” М. Римського-Корсакова; Національний академічний драматичний ім. І. Франка – „Дами і гусари” О. Фредро; Національний академічний оперети – оперети „Мадемуазель Нітуш” на музику Ф. Ерве; академічний драми та комедії на лівому березі Дніпра – „Чого хочуть жінки” за творами Аристофана.

У театрах України відбулися прем’єри вистав: у Донецькому національному академічному українському музично-драматичному – „Паніка: чоловіки на межі нервового зриву” за п’єсою М. Мюллюахо „Паніка”; у Львівському національному академічному опери та балету ім. С. Крушельницької – балету „Білосніжка та семеро гномів” на музику Б. Павловського; у Чернівецькому обласному академічному українському музично-драматичному ім. О. Кобилянської – музичної казки „Білосніжка та семеро гномів” за мотивами казки братів Грімм.

Івано-Франківськ став наступним містом після Києва, Львова та Одеси, де вже відбулися „Дні музики Мирослава Скорика” – фестиваль з нагоди 75-річчя від дня народження композитора, що презентував всі жанри, в яких працює маестро, – від камерних мініатюр до опер і балету. Так, на сцені Івано-Франківської обласної філармонії, в рамках „Днів музики Мирослава Скорика”, пройшов концерт симфонічного оркестру за участю самого композитора та солістів – заслуженої артистки України Б. Півненко (скрипка) й артиста Національної опери України І. Мокренка.

У Львові та Тернополі прихильники джазу відвідали концерти Міжнародного джазового фестивалю „Jazz Bez”.

1 грудня у Чернівецькій обласній філармонії пройшов X Міський фестиваль української сучасної естрадної пісні ім. Н. Яремчука, який цього року збігся із 62-ю річницею з дня народження народного артиста України.

Фестиваль відбувся за участю заслужених артистів України І. Дерди, В. Данилюка, В. Рурака, Л. Корінця, І. Стиць, О. Сальнікова, молодих виконавців, музичних ансамблів, які включили у свій репертуар українські пісні. Під час фестивалю було вручено премію ім. Н. Яремчука, яку цього року отримав студент Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського, лауреат міжнародних і всеукраїнських пісенних фестивалів і конкурсів Ю. Тичинський. Заходи фестивалю відбулися і на батьківщині співака, – в м. Вижниці, де, зокрема, виступили молоді виконавці та сини Н. Яремчука – Д. та Н. Яремчуки. А 18 грудня на географічному факультеті Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, в якому з 1970-го по 1975-й роки навчався і працював Н. Яремчук, йому було відкрито меморіальну дошку.

10 грудня вечір „Пісні Н. Яремчука” відбувся у Національному академічному театрі опери та балету ім. С. Крушельницької у Львові. Тут виступили народні артисти України Л. Сандулеса, В. Павлік, І. Бобул, П. Дворський та інші.

У Полтаві вшанували пам'ять відомих земляків – братів-композиторів Г. та П. Майбород, першому з яких виповнилося б 100 років, а другому – 95. Ювілейний концерт та урочисте спецпогашення художнього немаркованого конверта „Георгій Майборода” з цієї нагоди відбулися у музичному училищі ім. М. Лисенка.

„У краю Миколи Лисенка” – під такою назвою у залі Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка відбувся творчий звіт композиторів та музикознавців – членів Полтавської обласної організації Національної спілки композиторів, присвячений 15-річчю її діяльності.

У Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського відбулося вручення премії ім. Л. Каверіної, яку щороку вручають найталановитішому студентові відповідно до рішення вченої ради. Цього року премія, меценатами якої є родина Л. Каверіної, дісталася п'ятикурснику Б. Дем'яненку, який досліджує партесний спів – вид багатоголосної церковної музики доби бароко.

1 грудня в Одеському національному академічному театрі опери та балету пройшов гала-концерт, присвячений 90-річчю балетної трупи. З цієї ж нагоди у приміщенні театру було відкрито виставку фоторобіт, які представляли історію одеського балету в розвитку: від початку і до сьогодення. Крім архівних фото на ній експонувалися роботи сучасних фотохудожників.

Урочистості з нагоди 80-річчя з часу заснування відбулися у Донецькому академічному обласному театрі ляльок.

Круглий стіл на тему: „Роль мультимедійної продукції у популяризації українського музичного мистецтва” проведено 30 грудня у концертному залі Національної спілки композиторів України.

26 грудня відбулося засідання експертної комісії Міністерства культури України, під час якого колективу ансамблю танцю „Сонечко” комунального закладу „Житомирський обласний центр хореографічного мистецтва” Житомирської облради було надано статус академічного.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО. В Музеї історії Києва було підбито підсумки I Міжнародного салону художньої фотографії „Моя мандрівка”, в якому взяли участь фотографи з 53 країн. Перемогу в конкурсі здобув українець К. Бобрищев із фотокартиною „Годувальниця”.

У грудні оголошено й лауреатів премії „PinchukArtCentre” – приватної загальнонаціональної премії у сфері сучасного мистецтва, що присуджується молодим українським художникам. Володаркою головної премії третього конкурсу стала українська художниця Ж. Кадирова. Перемогу їй принесла робота під назвою „Монументальна пропаганда”. Окрім головної нагороди, „PinchukArtCentre” роздав три спеціальні премії. Лауреатами першої стала „Відкрита група”, до складу якої входять ужгородські художники Ю. Білей, А. Варга,

П. Ковач, Є. Самборський з Івано-Франківська та С. Туріна з м. Макіївки Донецької області. Друга спеціальна премія дісталась Л. Наконечній за роботу „Наочний приклад моєї участі”. А третю отримав Д. Галкін за роботу „Турнікет”.

Протягом грудня у Києві експонувалися виставки: у Центральному будинку художника – IV Всеукраїнська трієнале художнього текстилю; арт-центрі „Я. Гретера” – III Всеукраїнська виставка-конкурс молодих художників „Кришталева палітра–2013”; у Національному музеї літератури України – живопису, графіки та скульптури заслуженого художника України В. Франчука „Розгойдані дзвони пам’яті” (до 80-х роковин Голодомору 1932-1933 років в Україні); у Національному музеї українського народного декоративного мистецтва – декоративного розпису заслуженого майстра народної творчості України, лауреата премій ім. К. Білокур та Я. Луковецького П. Хоми, з нагоди 80-річчя від дня її народження; в Національній академії мистецтв України – робіт В. Мельниченка „Фрагменти”; **у галереях:** „Триптих-АРТ” – живопису народного художника України В. Рижих „Візит до Європи”; „Soviart” – творів А. Федірка „Супрематична Україна”; „АВС-арт” – робіт Р. Опалинського „Симфонія дерева”; „Калита Арт Клуб” – творів К. Косьяненко; „My Gallery” – робіт І. Пантелемонової „Народження дива”.

У містах України було розгорнуто виставки: у м. Кременець Тернопільської області – робіт учасників III Міжнародної фотовиставки „Фотовернісаж на Покрову”; у Тернополі – творів членів обласного осередку організації Національної спілки художників України з нагоди її 30-річчя; у Сумах – витинанок заслуженого майстра народної творчості України В. Коздровської; у Чернігові – живопису О. Батенєва „Компот”; у Полтаві – фоторобіт членів обласної організації Національної спілки фотохудожників України, робіт претендентів на вступ до Національної спілки художників України; творів Є. Курбала „Україна–Китай”; у Луцьку – вишитих робіт О. Ольхової; у Львові – творів на новорічну й різдвяну тематику митців з Києва, Львова та Ужгорода, робіт Ф. Черняка до 75-річчя від дня народження.

В Івано-Франківську урочисто відкрито пам’ятник діячам „Руської трійці” – Я. Головацькому, М. Шашкевичу й І. Вагилевичу.

У м. Старий Крим АР Крим встановлено погруддя видатного українського вченого, члена Національної академії наук України М. Амосова.

Кошти на підтримку Київської державної художньої середньої школи ім. Т. Шевченка зібрали організатори благодійного аукціону „DukatArtCharity”. На аукціоні були представлені роботи українських майстрів, які отримали базову художню освіту саме у Київській державній художній середній школі ім. Т. Шевченка: Т. Сільваші, О. Тістола, А. Лимарева, М. Мамсікова та інших. З-поміж 42 лотів були й роботи теперішніх учнів школи. Виручені під час торгів кошти підуть на підтримку приміщень школи у належному стані, забезпечення аудиторій меблями, засобами технічного оснащення навчального процесу, на поновлення бібліотечного фонду.

КІНОМИСТЕЦТВО. З 11 грудня в прокаті стартувала друга добірка українських короткометражних фільмів „Українська нова хвиля. Romantique”. Це спільний проект Держкіно України та Національного центру Олександра Довженка. Майже всі фільми, які ввійшли до нового збірника, пройшли селекцію на міжнародних кінофестивалях. А рік тому цей проект стартував. Добірку найкращих короткометражок склали фільми „Стеляться тумани”, „18+”, „Не менш, як 50 кг”, „Кисневий голод”, „Русалка”, „Дівчинка з риб’ячим хвостом”, „Інь, і що з цим робити”. Хронометраж – від 7 до 30 хвилин. Більшість фільмів із цього збірника підтримано державним фінансуванням. Серед семи короткометражних стрічок є переможці пітчінгів, а один проект знятий на президентський грант.

2 грудня у конференц-залі Дніпропетровської обласної наукової бібліотеки імені Первоучителів слов’янських Кирила і Мефодія відбувся перший кіноперегляд у рамках X Мандрівного фестивалю документального

кіно про права людини „Docudays UA”. Метою кіноперегляду було привернення уваги молоді до проблем порушення прав людини. Серед завдань, які ставили перед собою організатори, була мотивація молоді до вивчення прав людини за допомогою різноманітних інформаційних джерел. До участі в кіноперегляді та обговоренні проблемних короткометражних авторських кінострічок долучились представники професійно-технічних навчальних закладів, об'єднані в європейські клуби.

Фільми – лауреати Міжнародного фестивалю „Дніпро-сінема” ім. Д. Сахненка побачили іванофранківці. Глядачам показали чотири повнометражки прикарпатських режисерів М. Бойчука, В. Нагірного, Т. Магдича та М. Бушана. Колективний перегляд фільмів-лауреатів було присвячено 15-річчю обласної організації Національної спілки кінематографістів України.

6 грудня у кінотеатрі „Чернівці” відбувся прем'єрний показ документальної стрічки „Красна Маланка” чернівецького режисера Д. Сухолиткого-Собчука.

МУЗЕЙНА СПРАВА. 13 грудня у Львові відбулися урочистості з нагоди вручення представникам церков сертифікатів ЮНЕСКО, які підтверджують внесення пам'яток сакральної архітектури до Списку об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО у складі спільної транскордонної українсько-польської номінації „Дерев'яні церкви карпатського регіону України і Польщі”. Урочиста церемонія, в якій окрім представників духовенства взяли участь керівники Львівської, Івано-Франківської та Закарпатської обласних державних адміністрацій, а також представники Міністерства закордонних справ України та Національного Інституту Спадщини у Варшаві, проходила у Палаці Потоцьких Львівської національної галереї мистецтв ім. Бориса Возницького. Передачу сертифікатів здійснив заступник Міністра культури України В. Балюрко.

Також у грудні відбувся ряд урочистих заходів з нагоди внесення до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства як об'єкта Петриківського розпису. Таке важливе для України рішення було прийняте на 8-ій сесії Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО у м. Баку (Республіка Азербайджан). З цієї нагоди 14 грудня у Дніпропетровському академічному театрі опери та балету відбулися урочисті збори. Учасниками цих урочистостей були широке коло представників громади Дніпропетровщини. А у с. Петриківка відкрито пам'ятну кімнату народному майстру, людині, яка заснувала першу і єдину в Україні та світі фабрику петриківського розпису „Дружба” та відроджувала традиції народного живопису після війни – Ф. Панку.

Подивитися на роботи майстрів Дніпропетровщини, батьківщини петриківського розпису, можна було в Києві, в Національному музеї українського народного декоративного мистецтва, на виставці „Петриківський розпис – колір традицій”, яка триватиме до 20 січня. На експозицію з Дніпропетровського художнього музею сюди привезли роботи 4 поколінь майстрів, які найяскравіше ілюструють розвиток петриківського розпису. Серед них – відомі метри ХХ століття Н. Білоконь, Т. Пата, О. Пилипенко. Загалом у Дніпропетровському художньому музеї зберігається понад 1500 творів народного мистецтва 87 авторів петриківського декоративного розпису кінця ХІХ – початку ХХІ століття. До столиці потрапили 53 найцікавіші роботи 40 майстрів. Це не лише картини, а й розмальовані скрині, вази, цукерниці. Представили на виставці і найбільший предмет мистецтва петриківського розпису, що потрапив до Книги рекордів України, – 5-метрову дерев’яну ложку, розмальовану у Києві.

Також у Національному музеї українського народного декоративного мистецтва відбулося відкриття виставки робіт майстра дерев’яної скульптури, народного художника України, лауреата Державної (нині Національної) премії України імені Тараса Шевченка В. Свиди з нагоди його 100-літнього ювілею (матеріали для виставки також надали із своїх фондів Національний художній музей України та Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшая).

У Львівському музеї історії релігії було відкрито сакральну виставку народного образотворчого мистецтва „Знамення і образи віри”. Це п’ята експозиція з циклу „Різдвяні зустрічі”, створена спільно з Музеєм сакрального мистецтва Львівської архієпархії УГКЦ. Тема виставки – хрест як знамення і образ віри. Представлені речі – творіння майстрів ХVІ–ХХ століть. Усі хрести та ікони зібрані і врятовані директором Музею сакрального мистецтва С. Дмитрухом та його помічниками. Частина експонатів – зі збірки Музею історії релігії. На виставці було презентовано колекції ручних хрестів, процесійних, на престольних, настінних, ковані хрести з куполів знищених церков. Демонструвалися ікони, картини на полотні, сюжет яких – хрест і розп’яття. Найстаріший хрест із розп’яттям датовано ХVІ століттям.

У Львівській національній галереї мистецтв ім. Б. Возницького було представлено виставку мистецьких творів „Діти і дітлахи: образ дитини в образотворчому мистецтві ХVІІ–ХХ ст.”, сформовану з 130-ти експонатів, серед яких живопис, графіка, скульптура, наданих із збірок Львівської національної галереї мистецтв ім. Б. Г. Возницького та Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького. Виставка дозволила проаналізувати еволюцію європейського дитячого портрета й жанрової картини від ХVІІ – до ХХ ст. різних художників: голландської, фламандської, французької, італійської,

австрійської, англійської, німецької, російської, грузинської та української шкіл.

„Григорій Мясоедов і Товариство пересувних художніх виставок” – тема нової експозиції із фондів Полтавського художнього музею (Галереї мистецтв) ім. М. Ярошенка, яка у грудні була представлена у великій залі й присвячувалася 180-річчю від дня народження художника. На виставці було виставлено 22 твори живопису художника та його графіку. Експозицію доповнювали твори друзів і колег Г. Мясоедова, багато з яких приїздили у Полтаву до художника, який звідси керував діяльністю Товариства. Також у музеї було відзначено лауреатів премії імені іншого видатного земляка полтавчан – художника М. Ярошенка, пам'ять якого вшановують традиційно на початку грудня. Вже кілька років поспіль цю премію вручають видатним полтавцям у шести номінаціях. Цьогоріч премію було вручено художнику О. Іванюку, графіку, скульптору, краєзнавцю Є. Путрі, скульптору М. Посполітаку, історикові-краєзнавцю О. Білоуську. Вітав лауреатів та усіх гостей у залі камерний оркестр імені Дмитра Ахшарумова обласної філармонії.

Увазі відвідувачів Дніпропетровського художнього музею з 19 грудня 2013 року по 19 січня 2014 року представлено виставку творів українських та російських живописців ХХ століття „Зима на полотні” із фондів музею. Зокрема, це – самобутні полотна живописців-імпресіоністів О. Мурашка та Л. Туржанського, роботи представниць українських творчих династій – О. Сльоти й Т. Турдієвої.

23 грудня у фойє Луганського обласного художнього музею відбулося відкриття пересувної виставки „Творча палітра Святих Гір”, яка є проектом Святогірського історико-архітектурного заповідника у Донецькій області. Представлені на виставці 19 живописних творів, виконані в олійній і акварельній техніках, демонстрували лише частину цього проекту. Накопичена колекція є результатом багаторічних пленерів українських художників, які в різні часи працювали поблизу Свято-Успенської Святогірської лаври. Картини відображають історико-архітектурну спадщину Святих Гір в образотворчому мистецтві. Пересувна виставка із Святогірська входить до проекту виставок Луганського обласного художнього музею „Православні святині”.

Музей мистецтв Прикарпаття в Івано-Франківську презентував відреставровані сакральні твори – ікону „Христос Пантократор” та скульптуру святого Іони, які вдалося врятувати за кошти меценатів. Відновлення творів сакрального мистецтва в рамках проекту „Повернуті із небуття” тривало 11 місяців.

Фонди Волинського обласного краєзнавчого музею збагатилися на цінні книжки: він отримав раритети від директора державного підприємства

„Волинські старожитності” О. Златогорського, який із цього музею починав свій трудовий шлях.

До Культурно-археологічного центру „Пересопниця”, що у с. Пересопниця Рівненського району Рівненської області, передано унікальні предмети, серед яких – Біблія, надрукована 1788 року старонімецькою (фламандською) мовою. Книгу подарувало подружжя з села Микулин Гощанського району, які зберігали її від часів Другої світової війни. Особливістю видання є те, що в ньому вміщено ілюстрації європейських художників. Раритет під час війни залишили німецькі солдати, які перебували в Микуліні. Цінний екземпляр поповнив колекцію біблій іноземними мовами, створену в центрі. Інший предмет, який передано культурно-археологічному центру „Пересопниця”, – це княжа булава XII–XIII століть із оточення князя Ю. Долгорукого чи його сина А. Боголюбського. Булаву відновлено реставраторами за фрагментом, знайденим під час розкопок.

У Національному архітектурно-історичному заповіднику „Стара Умань” проведено Всеукраїнський науково-практичний семінар „Значення архівної справи в життєдіяльності держави, області, міста”.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. Завдяки перемозі у 2013 році у конкурсі проектів „Організація нових бібліотечних послуг з використанням вільного доступу до Інтернету” за програмою „Бібліоміст” у Дніпропетровській обласній бібліотеці для дітей та Дніпропетровській обласній бібліотеці для молоді ім. М. Светлова розпочали роботу сучасні Інтернет-центри. А три бібліотеки-філії Полтавської міської централізованої бібліотечної системи завдяки перемозі Полтавської міської централізованої бібліотечної системи у цьому ж конкурсі отримали по три нових комп’ютери з ліцензійним програмним забезпеченням і периферійним обладнанням.

2 грудня у Чернігівській міській бібліотеці ім. М. Коцюбинського відбулася урочиста церемонія з нагоди відкриття навчального року в „Університеті 60+”. Новий „Університет 60 +” – це безкоштовна соціально-освітня послуга для людей літнього віку, яку запроваджено з ініціативи бібліотеки імені М. М. Коцюбинського за підтримки міської ради і завдяки гранту: бібліотека отримала комплект комп’ютерного обладнання і підключилася до всесвітньої мережі в результаті перемоги Чернігівської міської централізованої бібліотечної системи у конкурсі програми „Бібліоміст”. Освіту в „Університеті 60+” здобуватимуть на трьох факультетах пенсіонери, які мають бажання вивчати комунікації та інформаційні технології, філологію і право. Лекції читатимуть викладачі місцевих вузів, а також фахівці управління праці та соціального захисту населення, Пенсійного фонду, юристи, психологи.

Про старт роботи в новій сфері – охороні здоров'я оголосила Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б. Лавренюва. Популяризувати серед молоді ідеї збереження здоров'я і принципи здорового способу життя покликаний проект „Моє здоров'я – у моїх руках”, який переміг у 13 раунді конкурсу проектів співпраці бібліотек з місцевою громадою „Бібліотеки і охорона здоров'я” у межах програми „Бібліоміст”. За проектом у книгозбірні розпочав роботу дівочий клуб „Камея” для учениць Херсонського ліцею Херсонської обласної ради. Впродовж трьох місяців на дівчат чекають зустрічі з медиками і психологами, тренінги з ІТ-технологій, практичні заняття у недільній школі здоров'я. Тож, освоївши новий досвід роботи, бібліотека підтверджуватиме свій статус не лише будинку-читальні, а й центру культурно-духовного розвитку. Також за умовами конкурсу заклад отримає цілий комплекс мультимедійного обладнання, яке допоможе підняти на вищий щабель діяльність книгозбірні з популяризації здорового способу життя.

Херсонська обласна бібліотека для дітей отримала від Київського видавництва „Грані-Т” одразу 48600 книг для юних читачів: художні та науково-популярні твори, довідники та комікси. Частина подарованої літератури залишиться у фондах бібліотеки. Решту передадуть до районних та сільських бібліотек краю. Книги від столичного видавництва також отримають і бібліотеки шкіл обласного центру.

Бібліотеками проведено заходи до: 180-річчя від дня народження української і російської письменниці, етнографа Марка Вовчка (М. Вілінської); 150-річчя від дня народження українського письменника, вченого і громадського діяча Б. Грінченка; 135-річчя від дня народження українського поета, драматурга і громадського діяча О. Олеся (О. Кандиби); 120-річчя від дня народження українського прозаїка, поета, публіциста і критика М. Хвильового; 115-річчя від дня народження українського письменника Є. Плужника; 100-річчя від дня народження українського поета, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка П. Воронька; 90-річчя від дня народження українського прозаїка, поета, кінодраматурга, заслуженого працівника культури України В. Сичевського; а також 700-річчя від дня народження італійського письменника Дж. Бокаччо; 405-річчя від дня народження англійського поета, прозаїка Дж. Мілтона; 215-річчя від дня народження польського поета А. Міцкевича; 210-річчя від дня народження російського поета Ф. Тютчева; 110-річчя від дня народження російського письменника Л. Лагіна; 95-річчя від дня народження російського письменника, лауреата Нобелівської премії з літератури О. Солженіцина; 85-річчя від дня народження киргизького письменника Ч. Айтматова.

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО. 12 грудня у Києві, у Центрі культури та мистецтв Національного авіаційного університету, відбулися виставка творчих робіт та гранд-концерт переможців регіональних та міжнародних оглядів-конкурсів „Сузір’я талантів”.

У столиці також пройшов фінал Дитячого пісенного конкурсу „Євробачення – 2013”. У ньому учасниця від України 12-річна С. Тарасова посіла друге місце.

До Міжнародного дня інвалідів, який щорічно відзначається 3 грудня, у Києві, в Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського, відбувся заключний етап Всеукраїнського фестивалю осіб з обмеженими фізичними можливостями „Барви життя”, в якому взяли участь переможці обласних етапів конкурсу з різних регіонів України. Учасників іншого заходу – фестивалю „Повір у себе”, що вже 22-й рік поспіль організовується Київським міським центром соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді, зібрав столичний Палац Спорту. Впродовж дня тут відбулися: гала-концерт „Мрії збуваються” з кращими виступами учасників фестивалю та демонстрацією їхніх творчих робіт, круглий стіл „Я маю мрію!” за участю членів журі, лауреатів і волонтерів. Також в областях України відбулися: VII Обласний фестиваль творчості молоді з функціональними обмеженнями „Горицвіт” – в Івано-Франківську; шоста виставка-ярмарок авторських робіт людей з обмеженими можливостями „Руками створе-

на краса” – у Вінниці та багато інших заходів.

31 грудня завершилася Всеукраїнська благодійна акція „Читаймо на рівних”, яка проходила з серпня 2013 року з ініціативи Всеукраїнського громадського об’єднання „Національна Асамблея інвалідів України”. За цей час у містах України було зібрано кошти на друк книг шрифтом Брайля для незрячих та слабкозорих дітей віком від 5 до 8 років.

У Чернівцях за участю заступника голови обласної державної адміністрації П. Реви відбулася церемонія нагородження переможців та учасників щорічної Всеукраїнської виставки-конкурсу дитячого малюнка „Я хочу жити в якісному світі 2013”. Конкурсанти змагалися в номінаціях „Я пізнаю якісну продукцію”, „Ми – архітектори якісного світу” та „Кращий плакат на споживчу тематику” за трьома віковими категоріями: від 5 до 8 років, від 9 до 12 років та від 13 до 17 років. Всі учасники конкурсу були нагороджені грамотами та цінними подарунками.

У Житомирському центрі творчості дітей і молоді відбулося нагородження учасників аукціону „Віват, таланте!”, що проводився за сприяння благодійного фонду „Надія є”. Основна мета діяльності цієї організації – підтримка талановитих дітей. Щоб допомогти юним митцям заявити про себе, їм запропонували продати власні роботи на аукціоні. На світський захід було запрошено представників ділової і творчої еліти Житомира, які поповнили свої приватні колекції роботами вихованців художніх шкіл із різних куточків області. Загалом вдалося зібрати близько 10 тис. грн. Учасники аукціону отримали відзнаки управління культури облдержадміністрації та благодійного фонду „Надія є”.

Упродовж місяця експонувалися виставки самодіяльних митців: у Києві, у приміщенні бібліотеки ім. Наталі Забіли для дітей, – робіт В. Пересади „Натхнення душі й серця” (виставка відбулася за ініціативи Народної академії творчості інвалідів); у Запоріжжі – вишивки Г. Ляшенко та Ю. Стебницької; у Сумах – робіт дітей з обмеженими можливостями „Творчість не має меж”; у Харкові – ляльок-мотанок вихованців студії „Колібри” міського Центру дитячої та юнацької творчості; у Вінниці – образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва „Різдвяне диво”.

Матеріал підготувала

Наймушина Ю. М.,
редактор відділу наукового
аналізу і узагальнення інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування *І. Г. Піленко*

Підписано до друку 21.01.2014. Обл.-вид. арк. 1,0. Б/т. Зам.4. Безплатно

Ротапринт НПБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12